

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 18896
Tarih : 30.05.2022

65673

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Adalet Bakanı Bekir BOZDAĞ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün verilerinde 31 Mart 2022 tarihi itibari ile Türkiye'de cezaevlerinde 314.502 tutuklu ve hükümlü bulunduğu belirtilmektedir. Özellikle yaşlı ve hasta mahpusların durumlarının kritik bir aşamada olduğu raporlara da yansımaktadır. Nitekim, İnsan Hakları Derneği (İHD) Nisan 2022'de yaptığı açıklamada 651'i ağır olmak üzere bin 517 hasta mahpusun bulunduğu cezaevlerinde sadece 2021 yılı içinde 46 mahpusun yaşamını yitirdiği belirtmiştir.

Domuz bağı ile işkence ederek insanları öldüren ve hücre evlerinin zeminine gömen, Mardin, Batman, Şırnak gibi illerde düzenlenen silahlı, satırlı ve bombalı saldırılarda 100'ü aşkın kişinin ölümünden sorumlu tutularak 2007'de haklarında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verilen ve cezaları Yargıtay tarafından 2010'da onanarak hükümleri kesinleşmiş katliamların sorumluları Hizbullahçılar, infaz paketi ile kadın katilleri, Madımak katilleri serbest bırakılmışlardır.

Buna karşın, infaz yasasının "Hapis cezasının infazının hastalık nedeni ile ertelenmesi" başlığını taşıyan 16. Maddesinde 24.1.2013 tarihinde 6411 Sayılı Yasa'yla birlikte yapılan değişiklikle "maruz kaldığı ağır bir hastalık veya engellilik nedeniyle ceza infaz kurumu koşullarında hayatını yalnız idame ettiremeyen ve toplum güvenliği bakımından tehlike oluşturmayacağı değerlendirilen mahkûmun cezasının infazı üçüncü fıkrada belirlenen usule göre iyileşinceye kadar geri bırakılabilir" hükmü ortadayken, Van'ın Edremit ilçesinde %33

65673

Oranında engeli olan 79 yaşındaki Hadi Özer ve %52 engeli olan ve yıllardır şifacılık yaptığı belirtilen 80 yaşındaki eşi Makbule Özer haklarında daha önce verilen hapis cezası nedeniyle "örgüte yardım ettikleri" iddiasıyla tutuklanmışlardır. 80 yaşındaki Makbule Özer'in sağlık raporunda, kulağında yüzde 56, sol kulağında ise yüzde 34 duyma bozukluğu olduğu, kontrol dengesini sağlamada yüzde 15 sıkıntı yaşadığı, sol omzunda kırık, omuz eklemlerinde kısıtlılık, sol omuz ve sol el bileğinde kırıklar, el bileği hareketlerinde kısıtlılık, kalça kemiğinde yaşanan rahatsızlığından dolayı ise ev içinde koltuk altı değnekle yürüyebildiği, iki günde bir hastaneye gitmek zorunda olduğu ve kişisel ihtiyaçlarını dahi tek başına karşılayamayıp çocukları tarafından günlük ihtiyaçlarının karşılandığı bilgileri yer almaktadır. Makbule Özer, hapisanede gönderdiği mesajda, bir an önce ev hapsi talebinin yerine getirilmesini isteyerek, "Burada her an ölebilirim" şeklindeki beyanına rağmen daha önce iki kez yapılan "konutta infaz" talebi Van İnfaz Hakimliği'nce "yasal şartların oluşmadığı" gerekçesiyle reddedilmiştir. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre tutuklama konusu olan suç delili sabit olmamakla birlikte engelli raporları bulunan çift hakkında ağır tedbir uygulanması kamuoyu vicdanını derinden yaralamıştır.

Somut bir vakada tutuklama nedenleri olsa bile, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı vermek yerine adli kontrol kararı alarak yargılamayı sağlıklı yürütmek mümkünken tutuklama tedbirine başvurulması tutuklamanın amacına hizmet etmemektedir. Türkiye cezaevlerinde özellikle belli suç isnatlarına dönük katı uygulama başta ayrımcılık yasağının ihlali iken, yaşam hakkı olmak üzere kişi hak ve özgürlüklerinin de ihlal edildiğini göstermekte, telafisi olmayan hukuksuzluğun sebep olduğu cinayetlere neden olmaktadır. Hasta mahpusların cezaevinden tabutu çıkmaktadır. Ağır hasta tutuklu ve hükümlülerin cezaevinden tabutlarının çıkması Bakanlığınızın uygulamaları sonucu yaşam hakkının ihlal edildiğinin açık göstergesi olmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Van'ın Edremit ilçesinde %33 oranında engeli olan 79 yaşındaki Hadi Özer ile %52 engelli 80 yaşındaki eşi Makbule Özer'in tutuklanarak cezaevine konuldukları bilginiz dahilinde midir?
- 2- Tutuklama konusu olan suç delili sabit olmayan ve engelli raporları bulunan 80 yaşındaki Makbule Özer ile 79 yaşındaki eşi Hadi Özer'in tutuklanmalarının ağır bir tedbir olduğu ortada iken Bakanlığınızın söz konusu duruma ilişkin herhangi bir girişimi olacak mıdır?

- 3- Makbule Özer ve Hadi Özer'in oldukça yaşlı olmaları ve sağlık durumları dikkate alındığında cezanın konutta infaz talebinin iki defa reddedilmesinin yasal gerekçesi nedir?
- 4- Yaşı, sağlık sorunları ve %52 engelli raporu dikkate alındığında Makbule Özer'in cezaevinde bulunmasının hayati risk taşıyacağı öngörülebilir bir durum olmaktadır. Bu duruma ilişkin olarak ne tür bir önlem alınması düşünülmektedir?
- 5- Yaşı ilerlemiş olan ve sağlık sorunları ve engelli raporları bulunan yurttaşların ev hapsi yerine cezalarının infazının cezaevlerinde gerçekleştirmesinin gerekçeleri nelerdir? Bu durum nasıl bir kamusal fayda sağlamaktadır?
- 6- Türkiye cezaevlerinde kendi kendine bakamayan, hasta ve engelli tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır? Hasta ve engelli olup kendi kendine bakamayan mahpuslara ilişkin alınan tedbirler nelerdir?
- 7- Türkiye cezaevlerinde 70 yaşın üzerinde ve 18 yaşın altında olan tutuklu ve hükümlü sayısı kaçtır?
- 8- Türkiye cezaevlerinde son bir yılda kaç tutuklu ve hükümlü yaşamını yitirmiştir?
- 9- Haklarında ceza verilen engelli, yaşlı ve ağır hasta olup kendi kendilerine bakacak durumda olamayan mahpusların yaşam haklarının ihlal edilmesine yönelik olarak Bakanlığınızca yapılması düşünülen herhangi bir düzenleme bulunmakta mıdır?